

ת"ד 2012/11/20 - מדינת ישראל נגד מאגד אבו עלי

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

ת"ד 2012-11-20 מדינת ישראל נ' אבו עלי(עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופט, סגן הנשיא נאיל מהנא
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מאגד אבו עלי (עציר)

הנאשם

גזר דין

הנאשם הודה והורשע בעבירות של **הפקרה אחרי פגיעה** - עבירה לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1961 (להלן: "**פקודת התעבורה**"); **נהיגה בקלות ראש או ברשלנות או במהירות שיש בה בנסיבות המקרה סכנה לציבור שגרמה לתאונת דרכים בה נחבל אדם** - עבירה לפי סעיף 62(2)+38(2) לפקודת התעבורה; **אי מתן זכות קדימה להולך רגל במעבר חצייה** - עבירה לפי תקנה 67(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 + סעיף 68 לפקודה; **נהיגה ללא רשיון נהיגה** - עבירה לפי סעיף 10(א) בצירוף סעיף 38 לפקודה; **נהיגה ללא ביטוח** - עבירה לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970; **שיבוש הליכי משפט** - עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין תשל"ז-1977; **כניסה לישראל בניגוד לחוק** - עבירה לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.

האשמה ומהלך הדיון

על פי הטענה העובדתית, בתאריך 18.10.20 בשעה 08:25 נהג הנאשם, שהינו תושב שטחים ללא אישור שהייה בישראל, ברכב פרטי ברח' מאיר גרשון בירושלים, וזאת ללא רשיון נהיגה בתוקף משלא הוציא מעולם רשיון נהיגה.

בעת כניסתו של הנאשם לכיכר אשר בצומת הרחובות מאיר גרשון ויוסף נדבה, נפלה פחית אשר היתה ברכב אל עבר דוושות הרכב, התכופף להרים את הפחית ולשם כך הסיט את מבטו מהכביש אל עבר הפחית כשהוא ממשיך בנסיעתו וחוצה את הכיכר ממערב למזרח מבלי להסתכל אל עבר הכביש, באופן שמסכן את משתמשי הדרך.

בו בעת, חצתה הולכת הרגל ט.פ. ילדת 1999 את מעבר החציה אשר נמצא בנתיב יציאתו של הנאשם מהכיכר.

הנאשם לא הבחין בהולכת הרגל, לא נתן לה זכות קדימה ופגע בה עם חזית רכבו בעוצמה רבה.

הנאשם אשר הבין כי פגע בהולכת הרגל, נעצר מיד, אולם לאחר שניות ספורות בלבד המשיך בנסיעה קצרה אל עבר תחנת אוטובוס במרחק של מטרים ספורים ממקום התאונה, ומשראה כי הנפגעת קמה על רגליה, המשיך בנסיעתו ונמלט מהמקום תוך שהוא מפקיר אותה, מבלי להזעיק עזרה ומבלי לדווח למשטרה על התאונה.

כתוצאה מהתאונה נפגעה הולכת הרגל, ונגרמו לה שפשופים בברך שמאל, כאבים בלסת וחתך בסנטר אשר טופל בבית החולים.

הנאשם אשר נמלט ממקום התאונה עצר ברחוב משה שמיר, משם התקשר לאשתו וביקש ממנה כי תבוא לקחת את הרכב חזרה הביתה, וזאת על מנת לשבש את החקירה הפלילית בעניינו.

בהמשך, התקשר הנאשם לאשתו ושניהם קשרו קשר לשבש את הליכי החקירה בכך שביקשו מבנם או מאחד העובדים אשר עובדים עם הנאשם, לגשת למשטרה ולטעון כי הוא אשר נהג ברכב בעת ארוע התאונה, או לחילופין למצוא דרך לגרום לכך שהרכב לא ימצא ע"י המשטרה.

בנוסף, על אף שהתבקש הנאשם עוד באותו יום ע"י המשטרה וגם באמצעות אשתו להתייצב לחקירה, הוא המשיך בהימלטותו, ורק בחלוף 7 ימים הסגיר את עצמו למשטרה.

נטען בכתב האישום כי במעשיו המתוארים לעיל היה הנאשם נוהג ברכב המעורב בתאונה בה נפגע אדם ולא עצר במקום התאונה או קרוב ככל האפשר כדי לעמוד על תוצאות התאונה ולא הזעיק עזרה, נהג ברכב בקלות ראש ובמהירות שיש בה בנסיבות המקרה סכנה לציבור, לא איפשר להולך רגל להשלים חצייה בבטחה במעבר חציה, נהג בלי רשיון נהיגה ובלי פוליסת ביטוח בת תוקף, עשה דבר בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי, והכל כשהוא שוהה בישראל בניגוד לחוק.

תחילה כפר הנאשם בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום, אולם בפתח ישיבת ההוכחות הוא חזר בו מכפירתו והודה בכל העבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

טיעוני המאשימה לעונש

ב"כ המאשימה הפנתה לעבירות בהן הורשע הנאשם. לטענתה, מדובר בעבירות חמורות אשר כתוצאה מהן פגע הנאשם בערכים החברתיים המוגנים של שלום חייהם ובטחונם של המשתמשים בדרכים. בנוסף, פגע הנאשם בערך החברתי המוגן של הערבות ההדדית לאדם והושתת עזרה למי שנפגע בתאונה.

ב"כ המאשימה טוענת כי בהפקרת אדם לאחר תאונה יש חומרה יתרה שבאה לידי ביטוי בפן הבלתי מוסרי שבמעשים אלו וכי יש להביע סלידה ולמנוע את המקרים הבאים שעלולים להסתיים בתוצאות יותר טרגיות, ע"י ענישה מרתיעה.

בנוסף, טוענת ב"כ המאשימה כי הנאשם שוהה בלתי חוקי בישראל והוא נוהג ברכב ללא רשיון נהיגה ובכך הוא פגע בערכים החברתיים של שלטון החוק, שלום הציבור והסדר הציבורי וגורם לכך לסיכון בטחונם של הנוסעים בדרכים ומשתמשי הדרך. לטענתה, הצטברות העבירות בנסיבות הענין, מהווה פגיעה משמעותית בערכים המוגנים.

ב"כ המאשימה טוענת כי הנאשם יכל להבין את מעשיו ואת הפסול שבהם ויכל להימנע מהם, במיוחד לאור העובדה שגם לאחר שגרם לתאונה והפקיר את המתלוננת בשטח, המשיך בנסיונותיו לשבש את הליכי המשפט, שרשרת מעשים שהיתה בשליטתו המלאה. הנאשם התעסק תחילה עם פחית וסיכן את הולכי הדרך, פגע בהולכת הרגל, המשיך בנסיעה, ניסה לשבש את מהלכי המשפט בקשירת קשר להעברת האחריות לאדם אחר, שאינו שוהה בלתי חוקי בישראל לרבות עירוב בנו או לחילופין לנסות להעלים את הרכב, ואף להימלט למשך שבוע שלם חרף פניות המשטרה אליו ואל אשתו על מנת שיסגיר את עצמו.

אמנם האחריות לתאונה רובצת לפתחו של הנאשם ואף על פי שמדובר בארוע תאונתי שאינו מתוכנן, ההתנהלות שבאה לאחר מכן, איננה התנהגות פזיזה בת רגע, אלא במעשים מתוכננים לאורך זמן.

בנוסף, טוענת ב"כ המאשימה כי הנזק שנגרם כתוצאה ממעשיו של הנאשם הינו בעל פוטנציאל אדיר שכן אדם שנוהג בקלות ראש מבלי להסתכל לכיוון הכביש, ללא רישיון נהיגה ולאחר מכן פוגע בהולך רגל, אמור להיות מודע למידת הפגיעה. לטענתה, אף כי מדובר בפגיעות קלות שנגרמו להולכת הרגל, אינטרס ההרתעה אמור להיות בעל משמעות רבה במקרים אלה, שכן אין לעשותה בדיעבד רק במקרים שנגרמת תאונה קטלנית.

ב"כ המאשימה טוענת כי מתחם הענישה בעבירת ההפקרה, תלוי מטבע הדברים בנסיבות האירוע, בעבירות הנלוות, בחומרת הפגיעה ותוצאות המעשים. אולם, העקרון הוא שיש להשית במקרים אלו מאסרים ממושכים במיוחד כאשר התלוו לעבירת ההפקרה עבירות נוספות חמורות.

ב"כ המאשימה טוענת כי המתחם ביחס לנאשם בעל עבר תעבורתי מקל, שלא הורשע בעבירה דומה, נע בין מאסר על תנאי למאסר לא ארוך שיכול להיות מרוצה בדרך של עבודות שירות. ואילו כשבענייניו מדובר באדם שנוהג כאשר הוא בלתי מורשה פעם אחר פעם או בזמן פסילה, המתחם מתחיל ממאסר קצר בפועל ועד למאסר לתקופה ממושכת של 18 חודשים, וזאת לצד פסילה לתקופה ממושכת.

לזכות הנאשם ציינה ב"כ המאשימה את הודאתו והחסכון בזמן השיפוט, אף כי הודאתו באה רק בבוקר מועד ההוכחות כאשר הבין כי מצבו המשפטי אינו מיטיב ולא ממקום של לקיחת אחריות.

עוד ציינה ב"כ המאשימה כי נלקחה בחשבון העובדה שמדובר בנאשם אשר, שוהה בלתי חוקי בישראל לאור נישואיו לישראלית, אולם במקרה זה ברור כי ההליך הפלילי אינו המקום להסדרת מעמדו המשפטי בישראל.

בנוסף, ציינה ב"כ המאשימה את עברו הפלילי והתעבורתי המכביד של הנאשם אשר כולל 3 הרשעות פליליות ו-19 הרשעות תעבורה קודמות, מתוכן 7 עבירות של נהיגה ללא רשיון נהיגה.

בנסיבות אלה, מבקשת ב"כ המאשימה למקם את הנאשם בחלקו האמצעי של המתחם ובענין זה ציינה ב"כ המאשימה כי היא לוקחת בחשבון את העובדה שהנאשם עבר ניתוח במהלך מעצרו במסגרת תיק זה ועל כן, בנסיבות הענין, היא מבקשת למקם את עונשו של הנאשם על 15 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, פסילה ממושכת, פסילה על תנאי ופיצוי לנפגעת.

טיעוני הנאשם לעונש

ב"כ הנאשם טוען כי הנאשם פעל מתוך אינסטינקט לנפילתה של פחית, ובכך הסיט את מבטו ונגרמה התאונה. לטענתו, הולכת הרגל נפגעה בתאונה אך לא נגרמו לה פגיעות קשות והיא קמה בעצמה וברחה מהמקום. לטענתו, הנאשם התכוון כל הזמן להסגיר את עצמו במשך תקופת העדרותו, אולם הסיבה להיעלמותו אינה נסיון הימלטותו מהדין, אלא מכיוון שהוא התכוון לסיים עבודה שהתחייב למסור ללקוחותיו בטרם הסגרת עצמו כאשר הוא מודע לכך שמשמעות הסגרת עצמו למשטרה היא הישארותו במעצר.

ב"כ הנאשם טוען כי יש לקחת בחשבון כי הנאשם הסגיר את עצמו למשטרה ללא התנגדות למעצר.

בהקשר לעבירה של נהיגה ללא רשיון נהיגה, טוען ב"כ הנאשם כי אין מדובר בבלתי מורשה כלל אלא בנאשם שאינו מצליח להוציא רשיון נהיגה ישראלי עקב מעמדו בישראל. שהייתו הבלתי חוקית בישראל היא למעשה תולדה של אותו מעמד אשר לטענתו עומד כיום בערכאות להסדרת מעמדו בישראל.

הנאשם עצור בתיק זה עד לתום ההליכים ובמשך שהייתו בכלא הוא עבר ניתוח לב, דבר שאמור להילקח בחשבון בעת גזירת העונש.

מתחם הענישה אליו טוען ב"כ הנאשם מתחיל ממאסר לתקופה של 3 חודשים ובענייניו יש להסתפק בתקופת המעצר אשר ריצה הנאשם כעונש הולם אשר מתאים לנסיבותיו של הנאשם.

עוד טוען ב"כ הנאשם כי לו היה מדובר באזרח ישראלי עונשו היה יכול להיות מופחת באופן מנהלי אולם כיוון שמדובר

בשוה בלתי חוקי, עונשו לא יופחת.

דין והכרעה

מהו מתחם הענישה-

השאלה שלפנינו היא מהו מתחם העונש ההולם בעבירת ההפקרה בה הורשע הנאשם. לשם כך יש לילך במתווה אשר נקבע על ידי המחוקק ואשר הורה עליו בית המשפט העליון.

בטרם קביעת העונש ההולם, יש לבחון מהו הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומה תכליתה של הנורמה הקבועה בעבירת ההפקרה.

הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה הינו שלומו וחיו של הנפגע. ערך חיי האדם וקדושת הגוף והחיים הם מן הערכים העליונים שעל הענישה לקחת בחשבון. מעשה הפקרה פוגע בגרעין הסולידריות החברתי והאישי המקיים חיי חברה תקינים (רע"פ 3626/01 ויצמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 230, 187 (להלן: "**עניין ויצמן**")). בנוסף, מעשה ההפקרה אף מעיד על זלזול בערך של חיי אדם ועל דופי מוסרי של ממש (ע"פ 6396/11 **עדקידק נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 19.02.12)).

תכליתה של הנורמה הפלילית בעבירת ההפקרה היא להילחם בתופעה הקשה המתרחשת בכבישי הארץ של נהגים הפוגעים באדם במהלך תאונת דרכים, ומפקירים את הנפגע לנפשו ללא הושטת עזרה. מטרתה המרכזית של נורמה פלילית זו, היא להבטיח מתן עזרה מיידית לנפגע בתאונה על ידי נהג שהיה מעורב בתאונה ונמצא במקום, ולהגן בכך על חייו ועל שלומו הגופני של הנפגע. לאמור, מטרתה למנוע מצב בו יקופחו חיי אדם אך ורק בשל הפקרתו בשטח. בד בבד, היא נועדה גם למנוע מנהג מלחמוק מאחריות לתאונה, ולהקל על רשויות החוק לברר כיצד נגרמה התאונה ומי אחראי לה (ראו: ע"פ 5000/08 **סומך נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 22.03.09)).

בעבירת ההפקרה **פגיעה מוסרית חמורה** בעקרון יסוד של עזרה לזולת המחויב מכוח החוק ומכוח כללי אתיקה בסיסיים. "**מעשהו זה של הנוהג הבורח פוגע בשורשי הסולידריות החברתית והאישית המינימלית לקיומה של חברה תקינה. בריחה של נהג מן המקום היא מעשה אנטי- חברתי ואנטי- מוסרי מובהק, וראוי הוא כי יענש בכל חומר הדין**" (ראה עניין ויצמן הנ"ל עמ' 219)

"**עבירת ההפקרה היא מן העבירות הקשות עלי ספר החוקים בפן המוסרי המאפיין אותה. מקורה בערך המוגן המעגן בתחומי המשפט את החובה המוסרית החלה על אדם המעורב בארוע פוגעני לסייע לנפגע, לדאוג לשלומו, ולהציל את חייו. חובה מוסרית זו קבלה לבוש משפטי הנשען על יסודות של אתיקה וערכים אנושיים. היא משקפת תפיסה המחייבת אדם להושיט עזרה לזולתו המצוי בסכנה, ולהצילו ככל שידו מגעת**" (ראו: ע"פ 5867/09 **קרביאשוילי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 22.06.10)).

יש להדגיש כי העבירה חלה ללא קשר לשאלת האחריות לתאונה (ראה: ע"פ 12039/04 אורן אשר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 16.06.05), ובעניינו אין ספק כי הנאשם עצמו אחראי לתאונה.

מדיניות הענישה הנוהגת בעבירת ההפקרה הינה מחמירה. בתי משפט חזרו ועמדו על חומרתה של עבירת ההפקרה ועל הצורך להשית עונשים משמעותיים, שיהא בהם כדי להרתיע ולהוקיע ברבים את התופעה של הפקרת נפגעי תאונות דרכים ללא הושטת עזרה.

בתיקון פקודת התעבורה (מס' 101), התשע"ב-2011, ביקש המחוקק כאמור להחמיר בעונש הקבוע בצידה של עבירת ההפקרה.

בקביעת מתחם העונש ההולם, יש לשקול בנוסף את **הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, בהתאם לסעיף 40ט לחוק העונשין, תשל"ז-1977, בתוך כך יש לבחון את הנזק שנגרם לנפגע העבירה.

הולכת הרגל נפגעה בתאונה ברגלה והיא נזקקה לטיפול רפואי בבית החולים.

הנאשם ברח ובמשך תקופה ארוכה לא הסגיר את עצמו חרף פניות המשטרה אליו והסבריו להיעלמותו במשך כל אותה תקופה מקוממים. בנוסף, הנאשם יכל בכל שלב משלבי התנהגותו לחזור בו אך המשיך עם תכנון מעשיו כדי לשבש את החקירה ולהעלים את הרכב.

מתחם הענישה בעבירת ההפקרה כאשר מדובר בעבירה בודדת שלא התלוו אליה עבירות נוספות נע בין מאסר לתקופה של 6 חודשים לבין מאסר בפועל לתקופה של 12 חודשים (ת"ד 2513-08-15 מדינת ישראל נ' דענא (פורסם בנבו, 22.11.17); ת"ד 11092-11-17 מדינת ישראל נ' קרש (פורסם בנבו, 11.09.19); ת"ד 149-08-19 מדינת ישראל נ' אבו סרחאן (פורסם בנבו, 23.09.20)).

בנוסף, מתחם הענישה בעבירה של כניסה לישראל שלא כחוק נע בין מאסר מותנה לבין מספר חודשי מאסר לריצוי בפועל.

המתחם בעניין העבירה של שיבוש הליכי משפט, נע בין 6 חודשי מאסר ל-18 חודשי מאסר בפועל.

בעניינו, יש לתת משקל לנסיבות המקרה ולנסיבותיו האישיות של הנאשם שאינן קשורות לביצוע העבירה, בהתאם לסעיף 40יא' לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

מדובר באדם אשר שוהה בישראל שלא כדין, מכח נישואיו לישראלית, וכי מעמדו טרם הוסדר בגלל הליכים בירוקרטיים הקשורים במעמדו האישי במקום מוצאו, שכן הוא רשום עדיין כנשוי לאישה אחרת בשטחים ולא מצליח לשנות את

מעמדו כגרוש על מנת שיוכל להירשם כנשוי לאשתו הישראלית.

כן יש לקחת בחשבון שרישיונו של הנאשם לא הוסדר בישראל עקב אותו מעמד ואף כי הוא בלתי מורשה לנהיגה בישראל, הרי מדובר במי שהוציא רשיון נהיגה בשטחים אך אין בידו היתר מאת המפקד הצבאי לצורך נהיגה ברכב ישראלי.

הנאשם עבר ניתוח לב פתוח במהלך תקופת מעצרו בתיק זה, עובדה שיש לקחת בחשבון בעת גזירת העונש.

לאור האמור לעיל, בהתחשב במכלול הנסיבות, הגעתי למסקנה כי מתחם הענישה בענייננו לגבי מכלול העבירות הינו מאסר לתקופה של 6 חודשים עד לתקופה של 18 חודשים.

העונש המתאים לנאשם בענייננו נמצא בחלק האמצעי של המתחם כלומר בעונש מאסר לתקופה של 12 חודשים לצד פסילה לתקופה ממושכת ועונשים צופי פני עתיד.

לפיכך, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

1. תשלום קנס בסך 3,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתם.

הקנס ישולם ב-6 תשלומים חודשיים, החל מיום 1.11.21.

2. פסילה מלקבל ו/או מלהחזיק רשיון נהיגה לתקופה של 24 חודשים.

הנאשם פטור מהפקדת רשיון נהיגה.

המזכירות תחשב מועד הפסילה מהיום.

מובהר לנאשם כי תקופת המאסר בתיק זה לא תימנה כחלק מהפסילה.

תשומת לב הנאשם לכך שהעונש המקובל על נהיגה בזמן פסילה הוא מאסר בפועל.

3. פסילה מלקבל או מלהחזיק רשיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים, וזאת על תנאי למשך 3 שנים.

4. אני מצווה על מאסרו של הנאשם בפועל למשך 12 חודשים.

תקופת המאסר תימנה מיום מעצרו.

5. אני מצווה על מאסרו של הנאשם למשך 12 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים, אם יעבור על הוראות סעיף 67 ו/או 10(א) לפקודת התעבורה תשכ"א-1961, שענינם נהיגה בפסילת רשיון או נהיגה ללא רשיון נהיגה בתוקף ו/או גרימת תאונת דרכים.

6. תשלום פיצוי לנפגעת בסך של 5,000 ₪.

סכום הפיצוי ישולם ב- 5 תשלומים שווים חודשיים החל מיום 1.11.21.

הסכומים יופקדו במזכירות בית המשפט ויועברו לידי הנפגעת שפרטיה בכתב האישום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ד' ניסן תשפ"א, 17 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.